

BOSNA I HERCEGOVINA
OSNOVNI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
BROJ: 96 0 P ... 21 P
Brčko, ... godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, po sudiji Karamehić Selimu, u pravnoj stvari tužiteljice M.S., kćeri M. iz B, ..., koju zastupa ZAK „ Milićević Darko & Fazlić Mirza“ iz Brčkog, protiv tužene R.N., privremeno u S.R.N., koju zastupa punomoćnik Marjanović Milenko, advokat iz Brčkog, radi povrede nužnog nasljednog dijela, v.sp. ... KM, nakon usmene i javne glavne rasprave, održane godine, u prisustvu punomoćnika tužiteljice i punomoćnika tužene, donio je

P R E S U D U

I. UTVRĐUJE SE da je testamentom broj: ..., odgodine, sačinjenim od strane notara B.S. iz S.R.N., povrijeđen nužni nasljedni dio tužiteljice M.S., kćeri M. iz B., te se utvrđuje da tužiteljici M.S., kćeri M., iz B., kao nužnom nasljedniku pripada dio od:

-1/8 prava građenja na zemljišnoj parceli koja je označena kao k.č.br. ... „O.“, dvorište, stambena zgrada 1, prizemna stambena zgrada 2, pomoćna zgrada 3 i pomoćna zgrada 4, kao i 1/8 prava vlasništva na objektima izgrađenim na parceli označenoj kao k.č.br broj ..., koje nekretnine su upisane u zk.ul.br. ... i u zk.ul.br. ... k.o. B. ...,

- 1/8 pravo vlasništva i prava posjeda na nekretnini označenoj kao k.č.br. ... „K.“ šuma 2. klase, upisanoj u zk.ul.br. ... k.o. K. i u Posjedovnom listu broj. ... k.o. K.,

-3/128 prava vlasništva i posjeda na nekretninama označenim kao k.č.br. ... „Podkućnica“, voćnjak 4.klase, k.č.br. ... „Podkućnica“, njiva 2.klase i k.č.br. 2449 „K.“, njiva 4. klase, sve upisane u zk.ul.br. ... k.o. Kopanice i Pl. Br. ... k.o. K.,

što je tužena R.N. dužna priznati trpjeti da se tužiteljica M.S., kći M., iz B., na osnovu ove presude upiše u nadležnoj zemljišno-knjižnoj evidenciji sa pravima po osnovu nužnog nasljednog dijela.

II. OBAVEZUJE SE tužena R.N. da tužiteljici M.S. nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od ... KM, sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obrazloženje

Tužiteljica M.S. je, posredstvom punomoćnika, ovom sudu,godine, podnijela tužbu protiv tužene R.N., radi povrede nužnog nasljednog dijela, v.sp. ... KM. U tužbi je navela da se iza pokojnog R.M., sina V., pred ovim sudom vodi ostavinski postupak pod brojem: 96 0 O ... 21 O 2. Tužiteljica je kćerka pokojnog R.M. a tužena je supruga pokojnog R.M., a zakonski nasljednici iza pokojnog R.M. su i njegova djeca iz braka sa tuženom i to R.A. i R.V.. Rješenjem suda broj: 96 0 O ... 21 O 2, odgodine, prekinut je ostavinski postupak iza R.M., a zakonski nasljednici M.S. i R.V. upućeni na parnični postupak protiv tužene, radi izdvajanja nužnog nasljednog dijela iz ostavinske mase. Testamentom, broj: ..., odgodine, koji je sačinjen od strane notara Š.B. iz S.R.N., ostavilac R.M. je cjelokupnom imovinom (zaostavštinom) raspolagao u korist tužene R.N., koja je navedeni testament dostavila u ostavinski spis broj: 96 0 O ... 21 O 2. Ovakvim raspolaganjem za slučaj smrti ostavilac R.M. je povrijedio zakonsko pravo tužiteljice na nužni dio, budući da njoj po osnovu nužnog nasljednog dijela pripada 1/2 njenog zakonskog nasljednog dijela. To znači da tužiteljici, kao jednoj od ukupno četiri zakonska nasljednika u prvom nasljednom redu, pripada 1/8 po osnovu nužnog nasljednog dijela na imovini koja čini zaostavštinu. Zaostavštinu iza R.M. čine nekretnine upisane u zk.ul.br. ... i zk.ul.br. ... k.o. B. ... i nekretnine upisane u zk.ul.br. ... k.o. K. i zk.ul.br. ... k.o. K.. Kako je testamentarnim raspolaganjem ostavioca R.M. u korist tužene povrijeđeno pravo tužiteljice, kao njegove kćerke na njen zakonski nužni dio, to tužiteljica i podnosi ovu tužbu i predlaže da sud, nakon provedene rasprave, donese presudu kojom bi se utvrdilo da je testamentom broj: ..., odgodine, povrijeđen nužni nasljedni dio tužiteljice i da joj kao nužnom nasljedniku pripada dio od: 1/8 prava građenja i prava vlasništva na zemljištu i objektima izgrađenim na k.č.br. ... upisanim u zk.ul.br. ... i ... k.o. B. ..., 1/8 prava vlasništva na nekretnini označenoj k.č.br. ... upisanoj u zk.ul. K. i 3/128 prava vlasništva na nekretnima označenim kao k.č.br. ..., ... i k.č.br. ..., sve upisane u zk.ul.br. ... k.o. K., te se tužena obavezala da to prizna i trpi da se tužiteljica na osnovu ove presude upiše u nadležnoj zemljišno-knjižnoj evidenciji sa pravima po osnovu nužnog nasljednog dijela. Naknadu troškova parničnog postupka je tražila.

U odgovoru na tužbu tužena R.N. je, posredstvom punomoćnika, navela da smatra da je tužba neblagovremena pošto je potraživanje, koje je predmet tužbenog zahtjeva tužiteljice zastarjelo, u skladu sa odredbom člana 48. Zakona o nasljeđivanju Brčko distrikta BiH, kojim je propisano da se smanjenje raspolaganja testamentom može tražiti u roku od tri godine od proglašenja testameta. A predmetni testament, čija se redukcija traži tužbom tužiteljice, zbog povrede nužnog nasljednog dijela, je proglašen od strane suda u ostavinskom postupku broj: 96 0 O ... 17 O, jošgodine. Pošto je od dana proglašenja testameta (....godine) i dana podnošenja tužbe u ovom parničnom predmetu (....godine) prošlo više od tri godine, to je na osnovu citirane odredbe Zakona o nasljeđivanju nastupila zastarjelost tužiteljicine tužbe u ovoj pravnoj stvari. Zbog toga tužena ističe prigovor zastare potraživanja i tužbenog zahtjeva i predlaže da sud tužbu tužiteljice odbaci kao neblagovremenu. Ukoliko sud tužbu tužiteljice ne odbaci, tužena ističe da osporava tužbu i postavljeni tužbni zahtjev u cijelosti i predlaže da sud nakon provedene usmene rasprave, tužbu tužiteljice odbije kao neosnovanu, a tuženoj dosudi troškove postupka.

Na ročištu, održanomgodine, punomoćnik tužiteljice je dopunio tužbeni zahtjev tako što je u trećem i četvrtom pasusu tužbenog zahtjeva iza riječi 1/8 pravo vlasništva na nekretnini označenoj kao k.č.br...., dodao riječ i Posjeda a u narednom pasusu iza riječi ... pravo vlasništva dodao i riječ posjeda, dok je u narednom pasusus iza zk.ul.br. ... k.o. K.

dodao riječ posjedovni list broj ... k.o. K.. Ovu dopunu je izvršio jer su i te nekretnine ušle u ostavinsku masu umrlog pravnog prednika parničnih stranaka.

Punomoćnik tužene je i ovaj dopunjeni tužbeni zahtjev u cijelosti osporavao ističući prigovor zastarjelosti tužbenog zahtjeva.

Tokom dokaznog postupka izveden je dokaz čitanje dokumentacije priložene u spis i to: Smrtovnice, broj: 12-000002-.../17, odgodine, testamenta broj: ..., odgodine, zk.ul.br.... k.o B. ..., zk.ul.br.... k.o. B. ..., zk.ul.br. ... k.o. K., zk.ul.br. ... k.o. K., Pl. Broj: ... k.o. K., Rješenja o prekidu postupka broj: 96 0 O ... 17 O, odgodine, Dostavnice za tužitelja, Zapisnika odgodine i Rješenja Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj: 96 0 O ... O 2, odgodine.

Nakon savjesne i brižljive ocjene svih izvedenih dokaza, pojedinačno i u međusobnoj vezi, sud je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Članom 46. Zakona o nasljeđivanju Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj: 36/17) propisano je da se smanjenje raspolaganje testamentom može tražiti u roku od tri godine od proglašenja testamenta, a raspolaganjem ugovorom o nasljeđivanju i vraćanje poklona u roku od tri godine od smrti ostaviočeve, odnosno od dana kada je rješenje o proglašenju ostavioca za umrlog, odnosno rješenje kojim se utvrđuje njegova smrt postalo pravosnažno.

Kada je u pitanju prigovor zastarjelosti potraživanja koje je predmet tužbenog zahtjeva tužiteljice, kojeg je u odgovoru na tužbu ali i tokom postupka, istakla tužena sud je utvrdio da je rok za podnošenje tužbe radi smanjenja testamentarnog raspolaganja prekluzivan i sud na njega pazi po službenoj dužnosti, a u slučaju isteka roka tužba se odbacuje. Ovaj rok se održava ne samo podnošenjem tužbe, nego i postavljanjem zahtjeva za redukciju testamenta u ostavinskom postupku.

U ovom konkretnom slučaju, na osnovu svih izvedenih dokaza, te utvrđenog činjeničnog stanja, sud je utvrdio da je pravni prednik parničnih stranaka: R.M., sin V., umro u R., S.R.N.,godine, te je na osnovu smrtovnice Matične službe Brčko, broj: 12-00002-.../17, odgodine, pokrenut ostavinski postupak iza umrlog R.M.. Tokom ostavinskog postupka utvrđeno je da u krug zakonskih nasljednika iza umrlog R.M. ulaze zakonski nasljednici: supruga R.N. (u ovoj pravnoj stvari tužena), kćerka M.S. (u ovoj pravnoj stvari tužiteljica), te sinovi R.V. i R.A.. Zakonski nasljednici R.A. i R.N. su priznali pravnu valjanost pismenog testamenta koji je pod brojem ..., odgodine, sačinjen kod notara Š.B. u S.R.N. i kojim je testamentom ostavilac R.M. za svoju jedinu nasljednicu odredio suprugu R.N., a zamjenski nasljednici njegove supruge bili bi M.S., R.V. i R.A. i to na iste dijelove. Zaostavštinu ostavioca R.M. čine nekretnine upisane u: zk.ul.br. ... k.o. B. ..., zk.ul.br.... k.o. B. ..., zk.ul.br. ... k.o. K., zk.ul.br. ... k.o. K. i u posjedovnom listu broj ... k.o. K. i u Posjedovnom listu ... k.o. K..

Na ročištu u ostavinskom postupku, održanomgodine, proglašen je testament i na tom ročištu tužiteljica M.S. je izjavila da ne priznaje pravnu valjanost navedenog testamenta koji je ostavitelj raspolagao svojom imovinom i da testamentarnoj nasljednici R.N. osporava pravo na nasljeđivanje po tom testamentu. Nakon ove izjave ispostavilo se da su među nasljednicima sporne činjenice od kojih zavisi pravo na nasljeđivanje, pa je sud donio Rješenje broj: 96 0 O ... 17 O, odgodine, kojim se prekida ostavinski postupak iza umrlog R.M., a zakonski nasljednici M.S. i M.V. upućuju na parnični postupak protiv zakonske

nasljednice R.N., radi osporavanja pravne valjanosti pismenog testamenta odgodine, te samim tim radi osporavanja prava na nasljeđivanje. Kako su imenovani nasljednici dužni pokrenuti parnični postupak u roku od 30 dana od dana prijema rješenja, to je tužbom, koju su M.S. i R.V.godine podnijeli sudu protiv tužene R.N., radi utvrđenja valjanosti testamenta, pokrenut taj parnični postupak. Nakon što jegodine tužena dostavila svoj odgovor na tužbu, to su tužitelj R.V., podneskom odgodine, a tužiteljica M.S., podneskom odgodine, obavijestili sud da povlače tužbu u toj pravnoj stvari. Kako su tužitelji povukli tužbu, a tužena je obaviještena o povlačenju tužbe i u ostavljenom roku dala je saglasost za povlačenje, to je sud donio rješenje, broj: 96 0 P ... 18 P, odgodine, kojim se prima na znanje povlačenje tužbe u ovoj pravnoj stvari. Nakon što je primljeno na znanje povlačenje tužbe, ostavinski postupak je nastavljen i na ročištu, održanomgodine, zakonski nasljednici R.V. i M.S. su izjavili da im je povrijeđen nužni nasljedni dio i tražili su izdvajanje nužnog nasljednog dijela iz ostavinske mase. Rješenjem, broj: 96 0 O ... 21 O 2, odgodine, ponovo je prekinut ostavinski postupak iza umrlog R.M., a zakonski nasljednici R.V. i M.S. upućeni su na parnični postupak protiv testamentarne i zakonske nasljednice R.N., radi izdvajanja nužnog dijela iz ostavinske mase. Prema stavu (2) izreke ovog rješavanja parnični postupak su bili dužni pokrenuti u roku od 30 dana od dana prijema Rješenja u protivnom postupak bi se nastavio prema podacima iz spisa. Navedeno rješenje tužiteljica M.S. je primilagodine, a R.V.godine, a tužba je podnesenagodine.

Iz ovog činjeničnog stanja proističe da je tužiteljica postupila u skladu sa rješenjem suda, a da je tužena osporila blagovremenost tužbe i samog zahtjeva za smanjenje raspolaganja testamentom, jer smatra da je jošgodine testament umrlog R.M. proglašen na ročištu i na tom ročištu su svi zakonski nasljednici mogli osporavati taj testament, odnosno tražiti smanjenje raspolaganja testamentom. Dalje navodi da je na tom ročištu tužiteljica izjavila da ne priznaje pravnu valjanost testamenta i da testamentarnoj nasljednici R.N. osporava pravo na nasljeđivanje po tom testamentu, ali je i pored takvog stava, tužiteljica povukla tužbu u predmetu broj: 96 0 P ... 18 P, tako da je na taj način prihvatila i priznala pravnu valjanost tog testamenta i prihvatila je i priznaje pravo tuženoj R.N. pravo na nasljeđivanje po tom testamentu. A tužbu kojom traži izdvajanje nužnog dijela iz ostavinske mase zbog toga što smatra da je povrijeđen njen nužni nasljedni dio tužiteljica podnosigodine, odnosno nakon proteka više od tri godine od datuma proglašenja testamenta, jer je testament proglašengodine. Zbog toga i smatra da se radi o zastari potraživanja zbog čega sud mora paziti na tu činjenicu.

Po ocjeni suda nije sporno da jegodine proglašen testament umrlog R.M., pravnog prednika parničnih stranaka, nije sporno ni to da je tužba radi izdvajanja nužnog dijela iz ostavinske mase podnesenagodine, odnosno tri godine, jedan mjesec i sedam dana nakon proglašenja testamenta. No, tužena zanemaruje činjenicu koja joj je dobro poznata, a ta činjenica je da je tužiteljica na ročištu u ostavinskom postupku iza umrlog R.M.,godine, prvi put iznijela stav o smanjenju testamentarnog raspolaganja i tada je prvi put zatražila izdvajanje njenog nužnog nasljednog dijela iz ostavinske mase. Znači, prije isteka roka od tri godine tužiteljica je zatražila smanjenje raspolaganja testamentom, jer je to smanjenje zatražilagodine, zbog čega je i prekinut ostavinski postupak, te ona upućena na parnični postupak radi izdvajanja nužnog dijela iz ostavinske mase. Sud smatra da na ovaj način tužiteljica ispoštovala odnosno održala rok za podnošenje tužbe radi smanjenja testamentarnog raspolaganja pošto je svoj zahtjev za redukciju testamentu umrlog R.M., postavila u toku ostavinskog postupka, što se i po zakonu i po ustaljenoj sudskoj praksi smatra blagovremeno postavljenim zahtjevom, zbog čega prigovor zastarjelosti, istaknut u odgovoru na tužbu i tokom postupka od strane tužene, nije osnovan, te ga sud kao takav nije ni mogao prihvatiti, pa je i proveo ovaj postupak.

Kada je u pitanju sam tužbeni zahtjev za utvrđenje da je povrijeđen nužni nasljedni dio tužiteljice, sud je zaključio da iz utvrđenog činjeničnog stanja proističe da tužena ni jednim pravno valjanom, uvjerljivim i objektivnim dokazom, do zaključenja glavne rasprave, nije osporila tužiteljcin navod o povredi nužnog nasljednog dijela tužiteljice, a jedini argument kojim je osporavala tužbeni zahtjev tužiteljice je bio prigovor zastare. Kako je sud utvrdio da prigovor zastare nije osnovan, a tužiteljica je, po ocjeni suda, predočenim dokazima (materijalna dokumentacija) dokazala da je zakonski nasljednik umrlog R.M., da je povrijeđen njen nužni nasljedni dio i da ima pravo da se izdvoji njen nužni nasljedni dio, to je njenom zahtjevu valjalo i udovoljiti. Jer nužni nasljedni dio se ne određuje po službeno dužnosti već samo na zahtjev nužnog nasljednika i odnosi se samo na tog nasljednika.

Kako je blagovremeno tužiteljica osporila testament, broj: ..., od ...godine, navodom da je povrijeđen njen nužni nasljedni dio, a sud je utvrdio da je to osporavanje osnovano i da je blagovremeno zatraženo smanjenje raspolaganja testamentom, a do zaključenja glavne rasprave nije dokazano da postoji neka druga imovina koja čini zaostavštinu pokojnog R.M., to je sud i zaključio da je testamentom broj: ..., od ...godine povrijeđen nužni nasljedni dio tužiteljice, a kako ni jednim pravno valjanom i uvjerljivim dokazom tužena nije osporila navode tužiteljice da tužiteljici, kao nužnom nasljedniku umrlog R.M. pripadaju dijelovi navedeni u tužbenom zahtjevu, to je sud i zaključio da je dokazana osnovanost tužbenog zahtjeva tužiteljice.

Zbog svega toga, sud je, na osnovu člana 300. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj: 28/18 i 6/21) a u vezi sa članom 48. Zakona o nasljeđivanju i odlučio kao u izreci ove presude, te u cijelosti usvojio tužbeni zahtjev tužiteljice, samtrajući da je dokazana njegova osnovanost.

Odluka o naknadi troškova parničnog postupka tužiteljici donosena je na osnovu člana 117. i člana 120. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH i Advokatske tarife FBiH iz 2004.godine, koja je u primjeni pred ovim sudom i odnosi se na naknadu troškova: sudske takse na tužbu, u iznosu od ... KM, sudske takse na presudu, u iznosu od ... KM, sastava tužbe, zajedno sa PDV-om (17%), u iznosu od ... KM i pristupa punomoćnika tužiteljice na tri ročišta (...godine, ...godine i ...godine), zajedno sa PDV-om (17%), u iznosu od ... KM, odnosno ukupno ... KM. Kako je tužbeni zahtjev tužiteljice usvojen u cijelosti, to je sud i obavezao tuženu da tužiteljici nadoknadi troškove parničnog postupka u tom iznosu.

S U D I J A

SELIM KARAMEHIĆ

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Apelacionom sudu Brčko distrikta BiH, u roku od 30 dana, računajući od dana dostavljanja, a posredstvom ovog suda.